

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ВАЛЮТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ”
(для спеціалістів, бакалаврів)

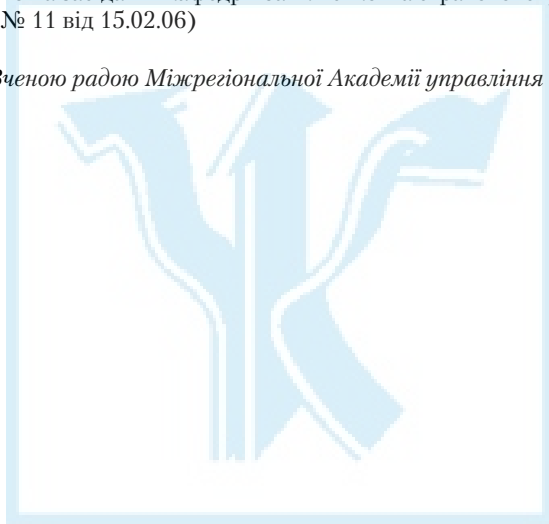
МАУП

Київ 2006

Підготовлено старшим викладачем кафедри банківської та страхової справи *Н. І. Чередніченко*

Затверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи (протокол № 11 від 15.02.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Чередніченко Н. І. Навчальна програма дисципліни “Валютне регулювання” (для спеціалістів, бакалаврів) – К.: МАУП, 2006. – 23 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Валютне регулювання”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вивчення дисципліни “Валютне регулювання” є поглиблене вивчення студентами теорії міжнародних валютних відносин та набуття навичок практичного застосування одержаних знань при здійсненні валютних операцій із зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання дисципліни передбачають:

- формування розуміння структури валютної системи та функціональних особливостей її складових;
- розуміння форм зовнішньоекономічного фінансування, та вміння оцінити їх переваги та недоліки;
- вивчення теорії валютних курсів та факторів, що впливають на них;
- оволодіння технікою валютних операцій;
- засвоєння необхідних знань при організації і проведенні міжнародних розрахунків;
- розуміння сутності валютного ризику та формування вміння щодо методів його страхування;
- засвоєння принципів діяльності міжнародних фінансових організацій та здатності аналізувати їх вплив на національні економіки;
- засвоєння засад і принципів валютного регулювання України на основі вивчення законодавчо-нормативної бази.

Вивчення дисципліни “Валютне регулювання” базується на засвоєнні дисциплін “Макроекономіка”, “Центральний банк та грошово-кредитна політика”, “Ринок фінансових послуг” та “Фінансовий ринок” та пов’язане з вивченням курсу “Банківські операції”.

МАУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ВАЛЮТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ”

№ пор.	Назва змістових модулів і тем
	Змістовий модуль 1. Методологічні основи функціонування валютної системи
1	Об'єктивні підстави для розвитку міжнародних валютних відносин
2	Валютна система та її елементи
3	Валютні курси
4	Валютні операції
5	Міжнародні розрахунки
6	Зовнішньоекономічне фінансування
7	Валютний ризик і страхування
8	Валютний ринок
9	Міжнародні фінансові організації
	Змістовий модуль 2. Валютне регулювання в Україні
10	Державне регулювання валютних операцій
11	Організація торгівлі іноземною валютою і міжнародні розрахунки
12	Кредитування зовнішньоекономічної діяльності
13	Іноземні інвестиції та інвестиції за межі України
14	Платіжний баланс України
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни

“ВАЛЮТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ”

Змістовий модуль 1. Методологічні основи функціонування валютної системи

Тема 1. Об'єктивні підстави для розвитку міжнародних валютних відносин

Природні переваги країн. Міжнародний розподіл праці. Поглиблення і всебічний розвиток праці як закон розвитку продуктивних сил людства. Міжнародний обмін і торгівля.

Інтернаціональна вартість товарів і послуг. Механізм реалізації інтернаціональної вартості. Ціноутворення на міжнародних ринках. Структура внутрішніх грошей. Міжнародна валютна ліквідність.

Інтернаціоналізація грошових відносин. Міжнародні грошові потоки. Регулювання міжнародних валютних відносин. Міжнародні, регіональні та національні системи валютного регулювання.

Література [32; 33; 37; 39; 42; 51]

Тема 2. Валютна система та її елементи

Поняття валюти та валютної системи.

Роль і функції валютної системи. Основні елементи валютної системи: національні валюти, конвертованість валют, курси валют, міжнародні та регіональні розрахункові одиниці, міжнародні та регіональні фінансові організації, валютні ринки, валютне регулювання.

Еволюція валютної системи: золотий стандарт, золото-девізний стандарт, Бреттон-Вудська та Ямайська валютні системи.

Національні, регіональні та світові валютні системи. Сучасна міжнародна валютна система. Європейська валютна система. Особливості валютного регулювання і валютного контролю у промислово розвинених країнах.

Валютні цінності умовні та безумовні: національна та іноземна валюти, платіжні та кредитні засоби, міжнародні розрахункові одиниці, світові гроші.

Література [32; 33; 37; 39; 42; 44; 50; 51]

Тема 3. Валютні курси

Сутність і функції валютного курсу. Теорія паритету купівельної спроможності. Валютний курс як елемент кількісної теорії грошей. Види валютних курсів. Режими валютних курсів.

Фактори, що впливають на валютні курси: валютний курс і платіжний баланс, ВВП та ВНП, грошова маса та інфляція, рівень облікових і процентних ставок, кон'юнктурні фактори тощо.

Валютний курс і валютне котирування. Пряме і посереднє котирування, тверде і номінальне, повне. Курси засобів платежу в іноземній валюті. Сторони Bid і Offer у котируванні валютних курсів. Фактори, що впливають на розмір маржі при котируванні валютних курсів (сума угоди, статус контрагента, ліквідність та кон'юнктура ринку. Валютна позиція: відкрита та закрита, довга і коротка. Конвертованість національної валюти. Види валют за режимом конвертованості: конвертована, неконвертована, частково конвертована.

Валютна політика держави. Форми валютної політики: поточна та довгострокова. Дисконтна та девізна політика. Інструменти валютної

політики: валютна інтервенція, диверсифікація валютних резервів, девальвація, ревальвація. Офіційний курс національної валюти, його визначення і використання. Політика щодо конвертованості національної валюти.

Література [32; 33; 37; 46; 47; 49; 51]

Тема 4. Валютні операції

Поняття про валютні операції та їх види.

Ринок конверсійних угод. Валютні угоди з негайною поставкою: сутність, особливості та умови застосування операцій спот.

Термінові валютні угоди. Форвардні угоди: сутність, методика розрахунку курсу форвард, умови застосування.

Ринок ф'ючерсів: особливості, котирування цін фінансових ф'ючерсів, розрахунки за ф'ючерсними контрактами, розрахункова палата, поняття і види маржі при торгівлі ф'ючерсними контрактами, види ордерів, стандартність умов ф'ючерсного контракту. Опціонні угоди: сутність валютного опціону, ціна опціону, організація опціонної торгівлі, стратегія опціонної угоди.

Операції своп: сутність валютного свопу, види свопів, процентні свопи, умови використання та організація операцій своп.

Депозитні операції. Сторони Bid і Offer і розмір маржі в котируванні процентних ставок. Депозитна позиція і процентний арбітраж.

Валютні арбітражні операції: особливості застосування, види, процентний арбітраж.

Література [3; 7; 32; 33; 46; 47; 49; 50–52]

Тема 5. Міжнародні розрахунки

Зовнішньоторговельні контракти та їх форми. Валютно-фінансові умови зовнішньоекономічних угод. Форми міжнародних розрахунків.

Здійснення міжнародних розрахунків за допомогою акредитивів. Уніфіковані правила і звичаї для документарних акредитивів. Сутність, особливості та види акредитивів.

Обов'язки і відповідальність за акредитивами. Документи проплати.

Застосування в міжнародних розрахунках операцій інкасо. Уніфіковані правила з інкасо. Поняття та особливості застосування. Зобов'язання і відповідальність учасників інкасації. Представлення, платіж, акцепт, протест та повідомлення про інкасо. Проценти, комісія з інкасо.

Міжнародні розрахунки банківськими переказами. Визначення, умови застосування і виконання платежів банківськими переказами. Форми передачі платіжних доручень, заява на переказ.

Міжнародні правила розрахунків чеками. Складання і форма чека. Передача, аваль-пред'явлення і платіж при застосуванні чеків.

Вексельна форма міжнародних розрахунків. Простий і переказний векселі, складання і форма векселя. Терміни платежу і терміни пред'явлення векселя до сплати. Оплата векселя в іноземній валюті. Гарантування оплати векселів.

Пластикові картки в міжнародних розрахунках. Види карток. Кредитні та інші картки. Умови видачі і використання. Фінансові відносини між учасниками операцій з банківськими пластиковими картками.

Банківські гарантії як інструмент управління ризиками в міжнародних розрахунках. Уніфіковані міжнародні правила з договірних гарантій. Кореспондентські відносини між банками.

Відповідальність за порушення міжнародних грошових зобов'язань.

Література [3; 9; 16; 27; 28; 32; 36; 38; 40; 46; 47]

Тема 6. Зовнішньоекономічне фінансування

Основні положення, фази і форми зовнішньоекономічного фінансування. Термін фінансування як фактор, що визначає його метод.

Короткострокове фінансування (фінансування оборотного капіталу): незабезпечений овердрафт, аванси під інкасо, облік чи покупка векселів (чеків) банком, послуги з документарного акредитива, акцептні кредитні лінії, міжнародний факторинг, послуги з експортних фінансових компаній.

Середнє- і довгострокове фінансування. Кредитування постачальника, кредитування замовника, проектне фінансування, форфейтинг, міжнародний фінансовий лізинг, зустрічна угода, послуги міжнародних кредитних союзів.

Кредитування. зовнішньої торгівлі: міжнародний комерційний кредит, банківські експортні та імпорتنі кредити, державне кредитування експорту та імпорту, кредитування під урядові гарантії, кредити міжнародних фінансових організацій.

Державна фінансова підтримка національного експорту. Страхування експортних кредитів.

Література [10; 14; 22; 38; 39; 42; 43; 44; 45; 48; 50]

Тема 7. Валютний ризик і страхування

Поняття про валютний ризик. Типи валютного ризику: ризик валютних операцій, ризик перерахунків, конкурентно-валютний ризик у зовнішньоекономічній діяльності. Система управління валютним ризиком. Етапи управління: аналіз ринку і прогнозування валютних курсів, оцінка валютного ризику, методи і механізми запобігання наслідків ризиків, у тому числі страхування.

Заходи страхування валютних ризиків: банківські, біржові, комерційні.

Рівні страхування валютних ризиків у зовнішньоекономічній діяльності: транснаціональний (регіональний), державний, міжфірмовий.

Методи валютного страхування зовнішньоекономічної діяльності підприємств: обліково-статистичні інструменти підприємств з управління валютним ризиком; здійснення комерційних операцій на основі термінових угод форвардного типу, надання гарантії, застосування валютних опціонів, методи страхування з використанням валютних свопів, застосування розрахунків у колективних одиницях, зокрема в ЄВРО.

Література [32; 39; 46; 47; 49–52]

Тема 8. Валютний ринок

Поняття валютного ринку. Світові фінансові потоки і механізми їх обслуговування. Принцип розподілу грошового капіталу у світовій економіці через валютні ринки залежно від очікуваного доходу та ризику.

Функції валютного ринку: здійснення міжнародних розрахунків, регулювання валютних курсів, диверсифікація валютних резервів, страхування валютних ризиків, одержання прибутку учасниками валютного ринку, реалізація валютної політики держав і світового співтовариства.

Особливі риси валютного ринку: альтернативність, свобода вибору, мотивація учасників, ризиковий характер, часткова регульованість.

Суб'єкти валютного ринку. Продавці валюти, її покупці та посередники. Громадяни та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, комерційні банки, валютні біржі, брокерські контори, міжнародні фінансові організації, світові транснаціональні банки, а також центральні банки і державні скарбниці окремих держав.

Активи валютного ринку: грошові знаки держав, міжнародні розрахункові одиниці, світові гроші, платіжні документи (чеки, векселі, акредитиви, пластикові картки тощо), фондові цінні папери (акції, облігації та ін.), монетарні метали.

Операції валютного ринку: касові угоди (угоди з негайною поставкою) типу спот, термінові угоди форвардного типу та опціони. Особливості визначення валютних курсів у разі застосування окремих груп валютних операцій.

Механізм ціноутворення на валютному ринку. Вплив попиту та пропозиції на ціни валютних цінностей. Формула міжнародної ринкової ціни грошового капіталу: реальна ставка, інфляційна надбавка, надбавки за ризик несплати, надбавка за ризик, пов'язаний з терміном боргових зобов'язань, урахування ступеня ліквідності.

Засоби міжнародних розрахунків, технології та технічне оснащення валютного ринку. Структура валютного ринку: біржовий, позабіржовий, міжбанківський; первинний, вторинний; національні, регіональні та світовий.

Центри світового валютного ринку. Сучасні тенденції розвитку валютного ринку.

Література [7; 32; 33; 35; 37–39; 42; 44; 46; 47]

Тема 9. Міжнародні фінансові організації

Загальна характеристика міжнародних фінансових організацій.

Організації системи ООН. Регіональні банки розвитку. Банк міжнародних розрахунків. Паризький і Лондонський клуби.

Міжнародний валютний фонд. Держави-члени Фонду та їх квоти. Органи управління Фонду. Джерела створення ресурсів Фонду та їх використання.

Група Світового банку. Міжнародний банк реконструкції і розвитку. Міжнародна асоціація розвитку. Міжнародна фінансова корпорація. Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство.

Валютно-кредитні та фінансові організації європейських країн. Організації Європейського співтовариства. Європейський банк реконструкції та розвитку.

Участь України в міжнародних фінансових організаціях.

Діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні. Ефективність міжнародної фінансової допомоги розвитку України. Критерії вибору і умови фінансування міжнародними фінансовими організаціями резидентів України.

Література [14; 37; 39; 42; 44; 48; 50]

Змістовий модуль 2. Валютне регулювання в Україні

Тема 10. Державне регулювання валютних операцій

Види, суб'єкти і принципи зовнішньоекономічної діяльності та здійснення валютних операцій.

Валютна політика. Органи та функції державного регулювання у сфері валютного регулювання та контролю.

Ліцензування валютних операцій. Генеральні та індивідуальні ліцензії. Об'єкти та порядок надання ліцензій.

Правила страхування, відповідальність, санкції та порядок вирішення спорів у міжнародних фінансових відносинах.

Діюча система обліку, звітності та інформаційне забезпечення міжнародних валютних відносин.

Валютне законодавство України.

Література [7; 50; 51]

Тема 11. Організація торгівлі іноземною валютою і міжнародні розрахунки

Валюта міжнародних розрахунків. Класифікація іноземних валют.

Структура міжбанківського валютного ринку. Позабіржовий міжбанківський валютний ринок. Біржовий валютний ринок. Організація торгів на валютних біржах.

Ринок готівкової іноземної валюти. Пункти обміну іноземної валюти для населення.

Операції з купівлі-продажу безготівкових валют. Конверсійні операції з іноземною валютою.

Порядок відкриття рахунків в іноземній валюті. Рахунки резидентів і нерезидентів України. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів. Розрахунки за операціями з давальницькою сировиною. Вимоги до термінів розрахунків.

Література [3; 15; 16; 21; 27; 28; 37; 51]

Тема 12. Кредитування зовнішньоекономічної діяльності

Види кредитування зовнішньоекономічної діяльності відповідно до законодавства України.

Порядок кредитування за рахунок коштів, залучених резидентами на умовах валютної самоокупності під відповідальність позичальника. Особливості кредитування під гарантію Кабінету Міністрів України.

Порядок кредитування за рахунок коштів, залучених Кабінетом Міністрів України, з погашенням на умовах валютної самоокупності проекту.

Особливості кредитування за рахунок державного бюджету.

Пріоритетні напрями використання кредитів, що залучаються під зобов'язання Уряду України. Порядок підготовки і реалізації проєктів розвитку економіки України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями.

Порядок залучення кредитів в іноземній валюті від іноземних кредиторів під гарантію Уряду України.

Порядок розрахунку за імпорнтними лізинговими операціями.

Порядок надання гарантій Кабінету Міністрів України іноземним кредитором.

Література [8; 14; 22; 37; 46; 47; 51]

Тема 13. Іноземні інвестиції та інвестиції за межі України

Діючий в Україні режим іноземного інвестування.

Види і форми іноземних інвестицій, передбачених законодавством України.

Організаційні форми залучення інвестицій: утворення спільних підприємств, промислово-фінансових груп, створення спеціальних (вільних) економічних зон, надання іноземним інвесторам прав на розробку та освоєння природних ресурсів тощо.

Умови господарської діяльності іноземних інвесторів на території України.

Палата незалежних експертів з питань іноземних інвестицій при Президентові України.

Стан іноземного інвестування в економіку України.

Порядок інвестування майнових цінностей резидентами за межі України. Мета інвестицій, форми, порядок ліцензування та декларування.

Література [4; 6; 11; 13; 37; 50; 51]

Тема 14. Платіжний баланс України

Платіжний баланс та його роль у валютно-фінансових відносинах країн.

Структура платіжного балансу. Рахунок поточних операцій, торговий баланс, баланс послуг, баланс некомерційних операцій. Рахунок операцій з капіталом і фінансових операцій. Резервні активи. Загальне сальдо платіжного балансу.

Інформаційна база і порядок складання платіжного балансу.

Аналіз платіжного балансу. Коригування платіжного балансу.

Політика держави щодо зменшення дефіциту платіжного балансу.

Динаміка сальдо платіжного балансу України та її вплив на економічне становище держави.

Державна фінансова підтримка національного експорту.

Страхування експортних кредитів.

Література [37; 51]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студент виконує контрольну роботу у вигляді реферату за однією із тем тематичного плану, яку узгоджує з викладачем. Реферат повинен містити огляд літератури і статей періодичної преси, а також законодавчих і нормативних документів. Загальний обсяг реферату — 15 сторінок формату А4 друкованого тексту.

Зміст реферату: вступ — 1 сторінка; основна частина — 10; висновки — 1; список літератури, в тому числі законодавчі акти.

Зміст роботи повинен:

- містити терміни, наведені в запитанні;
- сутність (теорію) питання;
- посилання на законодавчі акти і правила, що регламентують галузь діяльності, що розглядається у питанні.
- аналіз становища, що має місце в Україні в цьому напрямі;
- додатки: статистичні дані, звітні дані підприємств, розрахункові таблиці, приклади розробки документів.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (РЕФЕРАТИВ)

1. Роль валютної системи в забезпеченні ефективності міжнародного та національного економічного розвитку.
2. Національні валютні системи, їх особливості у провідних економічно розвинених країнах світу.
3. Національні валютні системи та їх особливості у країнах, що розвиваються, та у країнах з перехідною економікою.
4. Структура, функції та особливості світового (міжнародного), регіональних і національних валютних ринків.
5. Принципи розподілу капіталів у світовій економіці, міжнародні фінансові потоки та механізми їх обслуговування

6. Теорія паритетів купівельної спроможності, її особливості та можливості практичного застосування.
7. Чинники, що визначають динаміку валютних курсів. Механізми їх впливу на валютні курси.
8. Активи валютного ринку, їх класифікація, ризикованість і прибутковість.
9. Режими валютного ринку, їх різновиди. Передумови для запровадження та успішної реалізації основних режимів валютного курсу та їх різновидів.
10. Міжнародна ринкова ціна капіталу, чинники, що впливають на неї та механізми реалізації цього впливу.
11. Центри світового (міжнародного) валютного ринку, особливості їх функціонування, перспективи та тенденції розвитку
12. Заходи впливу на валютний курс держави та окремих суб'єктів валютних ринків, механізми їх реалізації.
13. Характеристика міжнародних фінансових організацій, їх функції та принципи діяльності, забезпечення фінансовими ресурсами і роль у розвитку світових економічних процесів.
14. Складові валютної політики держави та їх взаємозв'язок з монетарною (грошово-кредитною) та фіскальною (податково-бюджетною) політикою.
15. Міжнародний валютний фонд держави — члени фонду, їх квоти, органи управління фонду, джерела створення його ресурсів та їх використання, типи позик Фонду, умови їх надання та одержувачі.
16. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (Світовий банк), держави-члени Світового банку, джерела створення ресурсів та їх використання, типи позик Світового банку, умови їх надання та одержувачі.
17. Валютні угоди з негайною поставкою: сутність, особливості, розрахунки та умови застосування операцій типу “spot” та їх різновидів.
18. Форвардні валютні угоди: сутність, методика обчислення курсу “форвард”, основні параметри, особливості, розрахунки та умови застосування.
19. Участь України в міжнародних фінансових організаціях, перспективи розвитку.

20. Ф'ючерсні валютні угоди: сутність, розрахунки та умови застосування.
21. Види, строки та ефективність міжнародної фінансової допомоги розвитку України. Критерії вибору та умови фінансування резидентів України міжнародними фінансовими організаціями.
22. Опціонні валютні угоди: види, сутність, розрахунки та умови застосування.
23. Валютне регулювання в Україні.
24. Ліцензування валютних операцій в Україні.
25. Становлення Європейської валютної системи.
26. Організація валютного ринку в Україні. Історія та перспективи розвитку.
27. Валютний арбітраж: види, особливості реалізації та оцінка обсягів прибутків і збитків.
28. Організація позабіржового міжбанківського валютного ринку в Україні.
29. Здійснення міжнародних розрахунків за допомогою акредитивів. Види, сутність, особливості та правила використання міжнародних акредитивів, відповідальність за акредитивами.
30. Організація готівкового валютного ринку в Україні.
31. Здійснення операцій “інкасо” в міжнародних розрахунках: види, сутність, особливості, розрахунки та правила використання операцій “інкасо”.
32. Правила відкриття валютних рахунків в Україні: резидентами та нерезидентами.
33. Здійснення міжнародних розрахунків за допомогою векселів: види, сутність, особливості, розрахунки та правила складання і використання міжнародних векселів.
34. Конвертованість національної валюти України та етапи її запровадження.
35. Міжнародні розрахунки за допомогою банківських переказів. Їх властивості та особливості застосування.
36. Аналіз структури платіжного балансу України. Тенденції, висновки та пропозиції щодо поліпшення його показників.
37. Міжнародні розрахунки за допомогою пластикових карток. Види, сутність, умови використання та принципи грошового забезпечення пластикових карток.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Співвідношення національної та інтернаціональної вартості виробництва.
2. Механізм реалізації інтернаціональної вартості товару.
3. Сутність інтернаціоналізації грошових відносин.
4. Принципи встановлення на міжнародному фінансовому ринку співвідношення між національними грошовими одиницями.
5. Причини виникнення і функціональне призначення світових грошей.
6. Роль світових грошей в умовах інтернаціоналізації валютно-грошових відносин.
7. Рівні валютної системи.
8. Характеристика етапів еволюції світової валютної системи:
 - золотовалютний стандарт;
 - Бреттон-Вудська система;
 - Ямайська валютна система.
9. Зміст регулювання міжнародних валютних відносин.
10. Ознаки міжнародної, регіональних і національних систем валютного регулювання. Валюта як економічне поняття.
11. Умови виникнення та специфіка функціонального використання міжнародних розрахункових одиниць.
12. Сутність і визначення вартості СДР.
13. Особливості ЄВРО як колективної валюти.
14. Назвіть та дайте визначення щодо основних елементів валютної системи.
15. Причини та засади демонетизації золота.
16. Інституційна структура валютного регулювання.
17. Напрями валютного регулювання.
18. Історичний характер конвертованості валют.
19. Особливості функціонування і розвитку європейської валютної системи.
20. Валютний курс як економічна категорія.
21. Валютний паритет. Методи визначення паритету купівельної спроможності.
22. Функції валютного курсу.
23. Чинники, що впливають на визначення валютного курсу.
24. Застосування фіксованих і гнучких валютних курсів.
25. Як на курс національної валюти впливає дефіцит платіжного балансу держави?

26. Регулювання валютного курсу.
27. Шляхи запобігання Центральним банком девальвації національної валюти.
28. Валютна інтервенція та механізм її здійснення.
29. Валютна конвертованість та її види.
30. Основні види валютних операцій.
31. Визначення та особливості застосування валютних угод з негайною поставкою (операція спот).
32. Визначення та особливості застосування форвардних угод.
33. Визначення і умови функціонування ринку ф'ючерсів.
34. Поняття і види маржі при торгівлі ф'ючерсними контрактами.
35. Різниця між обмінним курсом за касовими угодами (спот-курс) та курсом за угодами на певний строк (форвардний курс).
36. Розрахунок премії та дисконту за форвардним курсом: зміст, порядок обчислення.
37. Визначення валютного опціону. Поясніть різницю між опціоном та ф'ючерсним контрактом.
38. Визначення та особливості застосування операцій своп.
39. Арбітражні операції.
40. Валютно-фінансові умови зовнішньоекономічних угод.
41. Основні форми міжнародних розрахунків.
42. Умови застосування міжнародних розрахунків за допомогою акредитива.
43. Умови застосування міжнародних розрахунків за допомогою операції інкасо.
44. Умови застосування і виконання міжнародних платежів банківськими переказами.
45. Поняття "аваль" при здійсненні міжнародних розрахунків чеками.
46. Порядок визначення терміну платежу і пред'явлення векселя до сплати в міжнародних розрахунках.
47. Тенденції застосування пластикових карток у міжнародних розрахунках.
48. Роль банківських гарантій як інструменту страхування ризиків у міжнародних розрахунках.
49. Порядок встановлення відповідальності за порушення міжнародних грошових зобов'язань.

50. Особливості надання кредитів (позик) і притаманних їм ризиків у міжнародному аспекті.
51. Основні форми фінансування зовнішньоекономічної діяльності.
52. Вплив терміну фінансування зовнішньоекономічної операції при визначенні методу фінансування.
53. Наведіть визначення основних видів короткострокового фінансування зовнішньоекономічної операції.
54. Поясніть причини виникнення і роль експортних фінансових компаній в зовнішньоекономічній діяльності.
55. Сутність і основні форми довгострокового фінансування зовнішньоекономічної операції.
56. Сутність і переваги міжнародного фінансового лізингу.
57. Сутність і види кредитування зовнішньої торгівлі.
58. Причини здійснення державою фінансової підтримки національного експорту.
59. Причини страхування експортних кредитів.
60. Поняття і причини виникнення валютного ризику.
61. Типи валютних ризиків.
62. Сутність основних етапів управління валютним ризиком.
63. Методи аналізу валютного ринку і прогнозування валютного курсу.
64. Механізм запобігання валютному ризику.
65. Хеджування обмінного курсу при угоді з іноземною валютою.
66. Використання форвардного ринку з метою страхування майбутньої операції, пов'язаної з іноземною валютою.
67. Сутність обліково-статистичних інструментів підприємств щодо управління валютними ризиками.
68. Застосування термінових валютних угод форвардного типу як засіб страхування валютного ризику.
69. Застосування колективних грошових одиниць при міжнародних розрахунках як засіб ефективного страхування валютних ризиків.
70. Специфіка та відмінності валютного ринку від ринку грошей і фінансових інструментів, які виражені у національній валюті.
71. Елементи валютного ринку, їх визначення.
72. Функції валютного ринку.
73. Сутність основних рис валютного ринку: альтернативність, свобода вибору, мотивація, ризикованість.

74. Суб'єкти валютного ринку: визначення і роль.
75. Сутність активів валютного ринку.
76. Види і зміст основних операцій валютного ринку.
77. Механізм ціноутворення валютного ринку.
78. Особливості біржового валютного ринку.
79. Основні центри світового валютного ринку.
80. Роль міжнародних фінансових організацій в міжнародних валютних відносинах держав.
81. Причини виникнення міжнародних фінансових організацій системи ООН.
82. Основні фінансові організації системи ООН.
83. Місце МВФ в системі міжнародного валютного регулювання.
84. Основні функції Світового банку.
85. Причини інтеграції валютних систем країн Європи.
86. Характеристика участі України в міжнародних фінансових організаціях.
87. Діяльність Світового банку в Україні.
88. Роль Європейського банку реконструкції та розвитку у фінансування структурної перебудови в Україні.
89. Причини обмеження використання іноземної валюти як засобу платежу на території України.
90. Порядок визначення і використання валютного курсу гривні в Україні.
91. Нормативи відкритої та закритої валютних позицій.
92. Порядок відкриття рахунків в іноземній валюті на території України.
93. Порядок кредитування резидентів в іноземній валюті іноземними кредиторами під гарантію Кабінету Міністрів України.
94. Характеристика міжнародних фінансових організацій, які діють на території України.
95. Види і форми іноземних інвестицій, передбачені законодавством України.
96. Характеристика стану іноземного інвестування в Україні.
97. Поняття платіжного балансу та його роль у валютно-фінансових відносинах країн.
98. Структура платіжного балансу відповідно до міжнародних стандартів.
99. Стан платіжного балансу України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Закон* України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.91.
2. *Закон* України “Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” від 13.10.92.
3. *Закон* України “Про міжнародний комерційний арбітраж” від 24.02.94.
4. *Закон* України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” від 23.09.94.
5. *Закон* України “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.96.
6. *Указ* Президента України “Про інвестування майнових цінностей резидентами за межами України” від 13.09.95 № 839.
7. *Указ* Президента України “Положення про палату незалежних експертів з питань іноземних інвестицій” від 15.05.97.
8. *Декрет* КМУ “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” від 19.02.93 № 15-93..
9. *Постанова* КМУ “Концепція утворення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні” від 14.03.94 № 167.
10. *Постанова* КМУ “Про пріоритетні напрямки використання іноземних кредитів” від 03.04.95 № 234.
11. *Постанова* КМУ “Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті” від 21.06.95 № 444.
12. *Постанова* КМУ “Про сприяння зовнішньоекономічній діяльності” від 14.04.99 № 593.
13. *Постанова* КМУ “Положення про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення резидентами майнових інвестицій за межами України” від 19.02.96 № 229.
14. *Постанова* КМУ “Положення про створення (реєстрацію), реорганізацію та ліквідацію промислово-фінансових груп” від 20.07.96 № 781.
15. *Постанова* КМУ “Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій” від 07.08.96 № 928.
16. *Постанова* КМУ “Положення про порядок підготовки і реалізації проектів розвитку економіки України, які підтримуються міжнародними фінансовими організаціями” від 05.05.97 № 414.

17. *Постанова* КМУ “Про заходи щодо забезпечення контролю за ЗЕД та валютного контролю” від 26.12.95 № 1044.
18. *Інструкція* про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті за експортно-імпортними операціями на умовах відстрочення платежів чи поставок від 14.06.94 № 85.
19. *Положення* про пункти обміну іноземної валюти від 07.07.94 № 129.
20. *Положення* про встановлення і використання офіційного курсу гривні до іноземних валют від 06.03.01 № 98.
21. *Постанова* про використання іноземної валюти як засобу платежу на території України від 16.05.95 № 125.
22. *Про використання* готівкової іноземної валюти як засобу платежу в Україні від 04.08.95 № 19018/1299.
23. *Положення* про порядок надання індивідуальних ліцензій на відкриття резидентами рахунків в іноземних банках від 29.12.95 № 328.
24. *Інструкція* про порядок відкриття та використання рахунків у національній та іноземній валюті від 18.12.98 № 527.
25. *Положення* про порядок реєстрації та одержання резидентами кредитів в іноземній валюті від іноземних кредиторів від 07.05.97 № 144.
26. *Одноманітний закон* про чеки. Додаток до Женевської конвенції 1931 р.
27. *Уніфіковані* правила та звичаї для документарних акредитивів. Ред. 1993 р. / Публікація Міжнародної торгової палати № 500.
28. *Уніфіковані* правила по інкасо. Ред. 1978 р. / Публікація Міжнародної торгової палати № 322.
29. *Положення* про переказний та простий векселі. Міжнародна конвенція про векселі: Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 10 вересня 1992 р. № 528.
30. *Уніфіковані* правила по договірних гарантіях. Редакція 1978 р. // Публікація Міжнародної торгової палати № 325.
31. *Брігхем Є.* Основи фінансового менеджменту: Пер. з англ. — К.: Молодь, 1997. — 1000 с.
32. *Валютный рынок и валютное регулирование: Учеб. пособие* / Под ред. И. Н. Платонова. — М.: БЕК, 1996. — 475 с.
33. *Гальчинський А. С.* Сучасна валютна система. — К.: LIBRA, 1993. — 96 с.

34. *Гальчинський А. С.* Теорія грашей: Навч. посіб. — К: Основи, 1996. — 413 с.
35. *Дэниелс Джон Д., Радеба Ли Х.* Международный бизнес: внешняя среда и деловые операции: Пер. с англ. — М.: Дело ЛТД, 1994. — 784 с. — Ч. 4. Мировая финансовая среда, с. 223 — 324.
36. *Международная торговля: Финансовые операции, страховые и другие услуги:* Пер. с англ. — К.: Торгово-изд. бюро; ВНУ, 1994. — 480 с.
37. *Міжнародні валютно-кредитні відносини /* За ред. А. С. Філіпченко. — К.: Либідь, 1997.
38. *Міжнародне фінансове співробітництво. Основні шляхи зовнішньоторговельного фінансування /* Матеріали міжнар. семінару: Укр. акад. зовнішньої торгівлі. — К., 3–5 червня 1997 р.
39. *Международные валютно-кредитные и финансовые отношения:* Учебник / Под ред. Л. Н. Красавиной — М.: Финансы и статистика, 1994. — 592 с.
40. *Международные торговые и финансовые обычаи /* Под ред. С. И. Кумок. — М.: МФО, 1995. — 224 с.
41. *Найман Э. Л.* Малая энциклопедия трейдера. — К.: Логос, 1997. — 236 с.
42. *Лебро М.* Международные экономические, валютные и финансовые отношения: Пер. с фр. — М.: Прогресс; Универс, 1994. — 496 с.
43. *Суторміна В. М., Федосов В. М., Рязанова Н. С.* Фінанси зарубіжних корпорацій: Навч. посіб. — К.: Либідь, 1993. — 247 с.
44. *Тесля П. Н.* Международные финансовые рынки. — Новосибирск: Экор, 1995. — 224 с.
45. *Фишер С., Дорнбуш Р, Шмалензи Р.* Экономика: Пер. с англ. — М.: Дело ЛТД, 1993.
46. *Ходаківська В. П., Беляев В. В.* Ринок фінансових послуг: теорія і практика. — К., 2001.
47. *Ходаківська В. П., Данілов О. Д.* Ринок фінансових послуг: Навч. посіб. — Ірпінь: Академія ДПС України, 2001.
48. *Хэррис Дж. М.* Международные финансы: Пер. с англ. — М.: Финлинь, 1996. — 296 с.
49. *Шарова Т.* Управление валютными рисками. — К., 1994. — 198 с.
50. *Шелудько В. М.* Фінансовий ринок: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес, 2002.
51. *Ющенко В. А., Міщенко В. І.* Валютне регулювання. — К.: Знання, 1999.

52. *Ющенко В. А., Міщенко В. І.* Управління валютними ризиками: Навч. посіб. — К.: Знання, 1998. — 444 с.

Додаткова

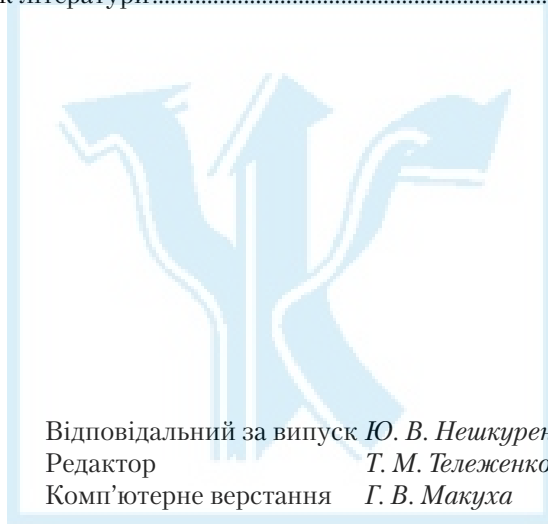
1. *Бюлетень* законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 7.
2. *Збірник* систематизованого законодавства “Іноземна валюта в Україні”: Додаток до газети “Бізнес”. 2001. — 26 берез.
3. *Все про* зовнішньоекономічну діяльність: Збірник законодавства / Діло. — 1997. — № 1–2; 3–4.
4. *Предпринимателю* о внешнеэкономической деятельности: Сб. систематизированного законодательства // Бизнес. — 1997. — № 43; 48.
5. *Международные* правила расчетов: Сб. нормат. док. Нац. банк України. — К.: РПО “Полиграфкнига”, 1993.
6. *Омельченко А. В.* Іноземні інвестиції в Україні: Довідник з правових питань. — К.: Юрінком, 1997.
7. *Послання* Президента України до Верховної Ради України: Про внутрішнє і зовнішнє становище України.
8. *Закони* України. Видання Верховної Ради України. — Т. 1–12.
9. *Офіційний* вісник України: Щотижневий збірник актів законодавства. Видання Міністерства юстиції України.
10. *Відомості* Верховної Ради України.
11. *Збірник* постанов Уряду України.
12. *Газета* “Голос України”.

Довідково-інформаційні системи

1. <http://www.minfin.gov.ua/> Міністерство фінансів України
2. <http://www.rada.kiev.ua.> — Правова система Верховної Ради України
3. <http://www.bank.gov.ua.> — Сторінка Національного банку України
4. <http://www.i.com.ua.> — Офіційний вісник України

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Валютне регулювання”	4
Зміст дисципліни “Валютне регулювання”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	12
Теми контрольних робіт (рефератів)	12
Питання для самоконтролю	15
Список літератури	19

МАУП

Зам. № ВКЦ-2531

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39; вул. Фрометівська, 2; МАУП